

શિક્ષણ અને સમાજ
કલ્યાણ કેન્દ્રનું
માસિક મુખ પત્ર

વર્ષ : ૨૩

અંક : ૧૨

પરાવલંબન	સ્વાવલંબન	પરસ્પરાવલંબન
તમારા કારણે... ની ભાવનાત્મકતા.	મારી પસંદગી... ની ભાવનાત્મકતા.	આપણે સાથે કરીએ... ની ભાવનાત્મકતા.
પ્રતિક્રિયાત્મકતા	પ્રતિભાવાત્મકતા	સહસર્જનની ઉત્કંઠા
ફરિયાદો, આક્ષેપો	ઉત્તરદાયિત્વનો સ્વીકાર	સંઘર્ષ માટેનું ચારિત્ર્ય
અનુકુળ જોડાણો	સૈધ્ધાંતિક જીવન	સહજીવન, કોમ્યુનીટી સર્જન
ન હિંમત, ન સંવેદનશીલતા	વધુ હિંમત, થોડી સંવેદનશીલતા	ખુબહિંમત, ખુબ સંવેદનશીલતા
ન વિશ્વાસ, ન સહકાર	થોડો વિશ્વાસ, થોડો સહકાર	ઉંચો વિશ્વાસ, ઉંચો સહકાર
બળવાખોર વૃત્તિ	સ્વનિર્ભરતા	સંપ, સહકાર અને સંયોજન
મુડી માણસો	સામર્થ્યવાન મનુષ્યો	ઉમદા માનવો
દેવાદાર માણસો	ઉત્પાદક માનસ	સર્જનશીલ માણસ
સ્વકેન્દ્રી માણસો	જવાબદાર માણસ	સર્વોદયી માનસ

પાણી વિના ત્રણ દિવસ, હવા વિના આઠ મિનિટ રહી શકે છે.

દંત સ્વચ્છતા કાર્યક્રમ

ડો.નેમી પટેલ અને અમેરીકન ઈન્ડિયા ફાઉન્ડેશનના સહયોગથી દંત સ્વચ્છતા કાર્યક્રમ સંસ્થાના કાર્યવિસ્તારમાં સપ્ટે ૨૦૨૦ થી ડીસેમ્બર ૨૦૨૧ દરમિયાન યોજાયો. ડો. દેવલ પટેલ એ સંસ્થાના કાર્યક્ષેત્રના લોકો સાથે જાગૃતિ કાર્યક્રમો અને દાંત અને મો ની તપાસ તથા સારવાર માટે ફ્રી ચેકઅપ કેમ્પ રાખવામાં આવ્યા હતા. કાર્યકરો કિશન સોલંકી, ભાવિકાબેન ત્રિવેદી, હીરલ રાજયગુરુ, રમેશભાઈ સોલંકી સહિત સંસ્થાના તમામ કાર્યકરોએ સેવા આપી હતી. આ કાર્યક્રમમાં લક્ષિત સમુહના લોકોએ પોતાની ભાગીદારી નોંધાવી.

નેત્ર નિદાન કેમ્પ

ટીબી અને ઘોઠકડવા કલસ્ટરમાં અગાઉ ખેડૂતો અને ખેતમજૂરો માટે નેત્ર નિદાન કેમ્પ તથા સમાન્ય સારવાર માટે વિનામુલ્યે કેમ્પના અયોજન કરવામાં આવતા હતા. આ મહિનામાં ઘોઠકડવા પ્રોજેક્ટ ટીમ દ્વારા લોકોને આંખના દર્દો માટે ઘેરબેઠા સારવાર મળી રહે તે હેતુ થી ઉના સરકારી હોસ્પિટલ સાથે સંકલન કરી નેત્ર નિદાન કેમ્પનુ આયોજન કરવામાં આવ્યુ. નેત્ર નિદાન માટે ઉના સિવિલ હોસ્પિટલથી આંખ વિભાગમાંથી ડો. નીલેશ ગુજજર હાજરી આપી. ઘોઠકડવા ટીમના પરેશ સોલંકી સહિત તમામ કાર્યકરોએ આ કેમ્પને સફળ બનાવ્યો હતો.

આશા વિના એક સેકન્ડ પણ રહી શકતુ નથી.

ફીલ્ડ કાર્ય

આ માસ દરમિયાન જુદી જુદી કોલેજમાં અભ્યાસ કરતા નીચે મુજબના વિદ્યાર્થીઓ સંસ્થામાં પોતાના ફીલ્ડ કાર્ય માટે આવી તેમના અભ્યાસક્રમ અનુસાર શીખવાની પ્રક્રિયાઓ હાથ ધરી હતી.

શ્રી ધૈર્ય કણસાગરા, શ્રી પ્રત્યુશ પ્રતિક પાંડા (ઈન્સ્ટીટ્યુટ ઓફ રૂરલ મેનેજમેન્ટ – આણંદ), શ્રી હાર્દિક પઢીયાર, શ્રી કુલદીપ ચૌહાણ, શ્રી કિશન દાફડા, શ્રી નીલેશ દાફડા (જે. સી. કુમારપ્પા મહાવિદ્યાલય – ગઢડા), શ્રી તાજગી સાગરકા, શ્રી લક્ષ્મી પરમાર, શ્રી દિશા ડોડીયા, શ્રી કોમલ ચાંડપ્પા, શ્રી તૃશિક રાઠોડ, શ્રી આયુષ ડોડીયા, શ્રી રોહિત ડોડીયા, શ્રી કિશન અજમેરીયા, શ્રી કૃપાલ નીમાંવત (શ્રી ઉકાભાઈ ડોડીયા બીઆરએસ કોલેજ– સીમર કીડીવાવ)

સંસ્થાના ચારેય કલસ્ટરો બાબરા, ખાંભા, ટીંબી તથા ધોકડવામાં ચાલી રહેલી પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ ખેડુતો, ખેતમજૂરો, બાળકો અને મહિલાઓને મળી તેમાં થતા પરિવર્તનો સમજવા આ તમામ વિદ્યાર્થીઓએ પ્રયત્ન કર્યા. ઈરમાના વિદ્યાર્થીઓએ ખેત ઉત્પાદક સંગઠનો તથા ખેડુતોએ કરેલા દેશી બિયારણના પ્રયોગો અને પ્રાકૃતિક ખેતી અપનાવતા થયેલા ખેડુતોની મુલાકાત લઈ તેમના અનુભવો જાણ્યા હતા. તમામ વિદ્યાર્થીઓ જે પોતે પોતાની કોલેજમાં અભ્યાસક્રમ સાથે જોડાયેલ હતા તેમાંથી મળેલી શીખને લોકોની વાસ્તવિક પ્રેક્ટીસ સાથે સરખાવી પોતાની સમજ વધારે મજબૂત બનાવી.

કારણ કે તેઓ પાછાં પડે છે.

વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ ટ્રેનિંગ

માનનીય નિયામકશ્રી જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીના શુભ હસ્તે દીપ પ્રાગટ્ય બાદ સંસ્થાના ડાયરેક્ટર ધીરુભાઈએ સૌને આવકારી આજની આ તાલીમના ઉદ્દેશ અંગે જાણકારી આપી તાલીમ કાર્યક્રમનો આરંભ કર્યો હતો.

જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સીનાં SBM(G) શાખાના જિલ્લા કોઓર્ડિનેટરશ્રી વાઢેર સાહેબ દ્વારા સ્વચ્છ ભારત મિશન અંતર્ગત ચાલતી વિવિધ કામગીરી પર સમજણ આપી. ODF, ODF-s અને ODF+ વિશે તેમજ આગામી સમયમાં થનાર સ્વચ્છ સર્વેક્ષણ અંગેની માહિતી આપવામાં આવી.

જિલ્લા ગ્રામ વિકાસ એજન્સી નિયામકશ્રી સકસેના સાહેબ દ્વારા ગ્રામ્ય કક્ષાએ સોલીડ વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ માટે કરવાની થતી કામગીરીમાં લોકોમાં કેવી રીતે જાગૃતિ લાવી શકાય તે અંગે વિવિધ ટીપ્સ આપવામાં આવી અને વેસ્ટ મેનેજમેન્ટને એક જન આંદોલન ગણીને તમામ સ્તરે જાગૃતિ ફેલાય તે માટે સંસ્થાનાં કાર્યકરોને અપીલ કરી હતી.

સંસ્થા સાથે સંકળાયેલ અને જીવશાસ્ત્રી શ્રી બિપીનભાઈ જોશીએ ઘન કચરા વ્યવસ્થાપન અંગે પાયાની સમજણ અને આપણે આ હુંબેશમાં કંઈ રીતે યોગદાન આપી શકીએ તેની ખુબ જ

પાછાં પડવા છતાં તેઓ

જીણવટ ભરી સમજણ પુરી પાડી. કુદરતી કચરો અને માનવસર્જિત કચરાના વ્યવસ્થાપન અંગે સમજ આપતા જણાવ્યું કે કોઈ પણ ધાતુ જમીનને નુકશાન નથી કરતી. પ્લાસ્ટિક જ્યારે ઓગળે છે ત્યારે તેમાથી સલ્ફાઈડ ગેસ ઉત્પન્ન થાય છે જે કેન્સર પેદા કરે છે. આ ઉપરાંત તેમણે જણાવ્યું કે વધારે પડતું આલ્કલાઈન એ માનવશરીર માટે નુકશાનકારક છે. આ માટે તેમણે જણાવ્યું કે પાણીને રાખવા માટે જા .જ હોવા જરૂરી છે ઉપરાંત પાણી ચોખ્ખું રાખવા તુલસીના પાન અને સુંઠ નાખવાથી પાણી શુદ્ધ બને છે.

શ્રી રમેશભાઈ સોલંકીએ ગ્રામ્ય કક્ષાએ ઘન કચરા વ્યવસ્થાપન અંગે વાલોદ મોડેલની ફિલ્મ બતાવી ઉપરાંત વિવિધ ક્લીપો અને સ્લાઈડો થકી કચરાની માત્રા અને તેની અસરો, સરકારશ્રીની જુદી જુદી યોજના, ઘન કચરાનાં પ્રકાર, લેન્ડફીલ સાઈડ બાબતે સમજણ આપી. ગ્રામ્ય કક્ષાએ ઘન કચરા વ્યવસ્થાપન અંગે અનુસરવાનાં પગલાઓ જેમ કે સંકલન-જાગૃતિ, આયોજન, આવક-ખર્ચની વિગતો, વ્યવસ્થાપન, અમલીકરણ, મોનીટરીંગ અને સુધારાઓ તેમજ જવાબદારીઓ સમજાવી.

તાલીમના આખરી તબક્કામાં કાર્યકરોએ પોતપોતાના કાર્યવિસ્તારમાં આ અંગે કરવાની કામગીરીનું આયોજન કર્યું હતું.

ફરી ઉઠવામાં નિષ્ફળ જતાં નથી.

ફાર્મર્સ વર્કશોપ

આ માસના બીજા પખવાડીયામાં તમામ ચારેય કલસ્ટરમાં બાયોડાયવર્સિટી, વોટર સ્ટીવર્ડશીપ સહિતના કુદરતી સંસાધનોની જાળવણીના મુદ્દાઓ ઉપર ફાર્મર્સ વર્કશોપ યોજવામાં આવ્યા હતા. ખાંભા કલસ્ટરની કાર્યશાળા વાંકુની ધાર, ઘોકડવા કલસ્ટરની કાર્યશાળા ગીરગઢડા રોડ પરના માતાજીના મંદિરના પટાંગણમાં, ટીંબી કલસ્ટરની કાર્યશાળા જય સાંખટની વાડીએ તેમજ બાબરા કલસ્ટરની કાર્યશાળા સરસ્વતી વિદ્યામંદિર ચિતલ ખાતે યોજવામાં આવી હતી. ઉત્તમની કપાસની પહેલના સિધ્ધાંતો અને તેના પાલન પર પ્રોડ્યુસર યુનિટ ટીમના સભ્યોએ પોતાના આ વર્ષના ખેડુતો સાથેના કામના અનુભવો તથા માહિતીનું આદાન પ્રદાન કર્યું હતું. મળી આવેલા ગેપના આધારે બનેલા પ્લાનની અમલવારી સંબંધે લેવાયેલ પગલાઓની વિગતો રજૂ કરી હતી. ભાષણ, પ્રશ્નોત્તરી, પ્લે તથા ડ્રામા જેવી પદ્ધતિઓનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત કાર્યક્રમોમાં વિવિધ વિષય નિષ્ણાંતો શ્રી હેપીલ છોડવડીયા (ફાર્મ મેનેજર, કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, કોડીનાર), નરેન્દ્ર પોકીયા (મેનેજર, ઈફેશ ગુજરાત), વાંકુની ધાર મંદિરના મહંતશ્રી, સંસ્થાના ડાયરેક્ટર ધીરુભાઈ વાગડીયા, એફપીઓ ફોર્મેશનનું કામ સંભાળી રહેલા ભરતભાઈ શીંગડ, ખેત ઉત્પાદક સંગઠનના ડાયરેક્ટરશ્રીઓ તથા પ્રોડ્યુસર યુનિટ મેનેજર પરેશ સોલંકી, અવંતિકા તંતી, પ્રવિણ જાલંધરા અને કૌશિક પંડ્યાએ આ તમામ કાર્યશાળાઓ યોજવાની વ્યવસ્થા કરી હતી.

દરિયાઈ મોઝા મારી પ્રેરણા છે.

ખેડુતોની તાલીમ

૬ થી ૮ ડીસેમ્બર ૨૦૨૧ રોજ શેડુભાર ગામના ૨૨ ખેડુતોને તેમજ ૨૧ થી ૨૩ ડીસેમ્બર ૨૦૨૧ રોજ મોણપુર ગામનો ૩૩ અને ભીલડી ગામના ૨૩ ખેડુતોને અમરેલી ખાતે આવેલા ખેડુત તાલીમ કેન્દ્રમાં તાલીમ લેવા માટે આમંત્રિત કર્યા હતા. સંસ્થા દ્વારા ચાલતા ઉત્તમ કપાસની પહેલ કાર્યક્રમમાં અમરેલી-બાબરા કલસ્ટરમાં ૪૫૦૦ ખેડુતો જોડાયેલ છે તે પૈકીના આ ખેડુતોને પસંદ કરવામાં આવ્યા હતા. કૃષિ વિજ્ઞાન કેન્દ્ર, કૃષિ યુનિવર્સિટી, આત્મા, બીસીઆઈ ટીમ અને ખેતીવાડી ખાતાના તજજ્ઞો પાસેથી માર્ગદર્શન મેળવ્યું હતું. ટકાઉ ખેતી સંદર્ભે બીસીઆઈના સીદ્ધાંતોને અનુલક્ષીને યોજાયેલ આ તાલીમમાં જમીન માપણી, પોષણ તત્વોનું મહત્વ, ગુલાબી ઈયળનું નિયંત્રણ, સંકલીત રોગજીવાત વ્યવસ્થાપન, રાસાયણીક-જૈવિક ખાતરોનું મહત્વ/ ઉપયોગ, ખેતીપાકોનું મુલ્ય વર્ધન, સજીવ ખેતી વિષયો આવરી લેવાયા હતા.

તાલીમમાં ભાગ લેનાર ખેડુતોનો કોકટેલ સ્ટ્રે, રેન્ડમ સ્ટ્રે, કેલેન્ડર સ્ટ્રે, મિનિમમ, પ્રતિબંધિત દવાઓ, વધુ જોખમી દવાઓ, કેન્સરકારક દવાઓ, મજુરોને લઘુત્તમ વેતન તેમજ બાળ મજુર વિશે કરવાની કામગીરી બાબતે કુશળતા પ્રાપ્ત થાય અને તેને પ્રયોગમાં લાવે તે અંગે માહિતી આપવામાં આવી.

જન્મ દિવસની શુભકામનાઓ

Suresh Solanki	01/01/1999
Jenti Sarvaiya	01/01/1992
Induben Shelar	01/01/1975
Pankaj Makvana	06/01/1983
Mansing Bambhaniya	09/01/1994
Jignesh Gujjar	19/01/1988
Gordhan Vaghela	20/01/1983

૨૫ આગેવાન ખેડુતોની કાર્યશાળા,
ચિતલ
૨૫ સમુદાયના જોડાણ અર્થે દાંત અને
મોની સંભાળ માટે કાર્યશાળા.
૨૮ ઈસીઈ માટે આંગણવાડી કેન્દ્રના
સ્ટાફની તાલીમ.

આ મહિનાની ઝલક

- ૧૮ ક્વાર્ટલી મીટીંગ.
૧૮ વેસ્ટ મેનેજમેંટ ટ્રેનિંગ
૨૩ કાર્યશાળા ખાંભા અને ઘોકડવા
ક્લસ્ટર.
૨૪ આગેવાન ખેડુતોની કાર્યશાળા
ટીબી.

પ્રિય વાચક મિત્રો,

આપની આસપાસ બનતી ઘટનાઓ
બીજા લોકો માટે અનુકરણીય હોય તેની
વિગતો ટપકને મોકલી શકો છો. આ
પ્રવૃત્તિઓ માટે નાણાકીય સહયોગ કરી
શકો છો અને નાણાકીય સહયોગ
ઓનલાઈન વેબસાઈટ
<https://sskkamreli.org/>
પર જવા વિનંતી છે.

Printed, published and edited by Hardik Dhirajlal Vagadia on behalf of Educational & Social Welfare Centre, Published from Tapak Karyalay, 26-Omnagar-3, Hanumanpara Road, Amreli and printed at Geeta Graphics, F-1 Sahjanand market, Station road, Amreli.

Post Regi. No. AMR/91/2021-23
Valid Upto 31/12/2023

RNI No. GUJGUJ/1999/01521
Date Of Issue 1st of month

Book -Post, Printed Matter

ટપક કાર્યાલય :

શિક્ષણ અને સમાજ કલ્યાણ કેન્દ્ર,
૨૬,ઓમનગર(૩), હનુમાનપરા રોડ,
ગોકુલ પાર્ક સામે, અમરેલી-૩૬૫ ૬૦૧.

Tel/Fax : 02792-223525

E-mail : tapak@sskkamreli.org website: www.sskkamreli.org

કોઈ પણ વ્યક્તિ અન્ન વિના ચાર દિવસ,